

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 103/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen eläinten hyvinvointilain muuttamisesta ja porsaiden kirurgisesta kastraatiosta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Tiina Elon /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 103/2025 vp:

Aikooko hallitus viedä läpi eläinsuojelulain lähtökohtien vastaisesti uudistuksen, jolla porsaiden kirurginen kastratio sallittaisiin pysyvästi,

miten hallitus näkee mahdolliseksi, että eläinten hyvinvointiin sitoutunut oikeusvaltio voi ottaa askeleita taaksepäin eläinoikeuksissa ja

miten hallituksen mielestä eläinten hyvinvointiheikennyksiä voidaan perustella vain yh-den teollisuudenalan kannattavuusvaatimuksilla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ministeriö seuraa hallitusohjelman mukaisesti eläinten hyvinvointilain toteutumista ja sen vaikutuksia eläinten hyvinvointiin ja suomalaisen ruokavientiin. Osana tätä työtä ministeriö on arvioimassa kirurgisen kastraation kiellon vaikutuksia alkutuotannolle ja elintarviketeollisuudelle sekä tarvetta muuttaa eläinten hyvinvointilakia (693/2025) tältä osin. Lainsäädäntöhankkeen valmistelu on aloitettu ministeriössä.

Kastraatiokieltoa koskeva säännös, jolla kielletään pikkuporsaiden kirurginen kastratio vuoden 2035 alusta, tuli eläinten hyvinvointilakiin vasta lausuntokierroksen jälkeen. Tällöin sen vaikutuksia koko elinkeinoon ei voitu arvioida kattavasti. Kastraatiokiellon toimeenpanoa valmistelemaan perustettiin joulukuussa 2022 työryhmä, joka koostui monipuolisesti eri sidosryhmistä. Lisäksi ministeriö rahoittaa tutkimushanketta, jonka tarkoituksena on tukea alkutuotantoa siirtymisessä täyskarjukasvatukseen.

Työryhmän työn yhteydessä selvitettiin kiellosta aiheutuvia toiminnallisia ja rakenteellisia vaikutuksia alkutuotantoon ja lihateollisuuteen sekä elinkeinolle aiheutuvia kustannuksia. Kastraatiokiellosta hyötyisivät taloudellisessa mielessä tuottajat, joille syntyisi säästöjä eläinten paremman rehuhuötysuhteen, nopeutuneen tuotantokierron ja vähentyneen työmäärän ansiosta. Teollisuudelle aiheutuisi kuitenkin erittäin merkittäviä kustannuksia, heidän arvionsa mukaan 350

miljoonaa euroa seuraavan kymmenen vuoden aikana. Teurastamoihin pitäisi tehdä huomattavia muutoksia, koska esimerkiksi ruhojen käsittely ja lajittelu muuttuisivat oleellisesti nykyisestä. Täyskarjujen käyttö elintarvikkeena edellyttää myös karjunhajun tunnistamismenetelmän kehittämistä. Valmista, suoraan käyttöön hankittavaa tunnistusmenetelmää, joka soveltuu teurastamon linjavauhtiin, ei ole saatavilla. Kannattava teurastamotoiminta on edellytys kotimaiselle sianlihantuotannolle.

Teollisuus on tuonut myös esiin, että sianlihan vienti esimerkiksi Aasiaan ja USA:han vaikeutuisi kastraatiokiellon myötä. Vientiasiakkaiden kanssa tehdyissä kauppasopimuksissa edellytetään, että tuotteet ovat peräisin kirurgisesti kastroiduista tai naaraspuolisista sioista. Kielto voisi estää sianlihan viennin kyseisten kolmansien maiden markkinoille.

Eläinten hyvinvointilain valmistelun aikaan EU:n eläinten hyvinvointilainsäädännön kokonaisuudistus eteni ja muun muassa neuvoston direktiivin 2008/120/EY sikojen suojelun vähimmäisvaatimuksista uudistusta valmisteltiin. Suomen tavoitteena oli ja on edelleen saada kastraatiokiello siirtymäajalla myös EU-tason lainsäädäntöön. Uuden komission myötä tilanne on selvästi muuttunut. Lainsäädäntöuudistus keskittyy nyt ensisijaisesti käsittelyssä olevien asetusluonnosten valmistelun loppuunsaattamiseen ja EU-kansalaisaloitteen "End the Cage Age" mukaisen häkittömän kasvatuksen toteuttamisen selvittelyyn. Tällä hetkellä ei ole tiedossa, tuleeko nykyinen komissio antamaan uusia lainsäädäntöehdotuksia kaudellaan. Näin ollen Suomi olisi ainoa maa maailmassa, jossa on kielletty kirurginen kastratio lainsäädännöllä.

Eläinten hyvinvointilain myötä kipulääkkeen käyttö kirurgisen kastraation yhteydessä tuli pakolliseksi. Vaatimus puudutteen käytöstä kipulääkkeen ohella vuoden 2027 alusta jää voimaan, vaikka kirurgisen kastraation kiello peruttaisiin. Jotta tuottajat voivat puuduttaa porsaita, heidän on koulutauduttava puudutukseen tekemistä varten. Opetusalan koulutuslaitokset vastaavat koulutuksen järjestämisestä, mutta ministeriö on rahoittanut koulutusmateriaalien laatimista. Koulutus on alkanut hyvin. Tämän vuoden alusta on ollut mahdollista saada eläinten hyvinvointikorvausta puudutukseen, tavoitteena on ollut tällä tavoin nopeuttaa siirtymistä puudutuksen käyttöön jo ennen siirtymäajan loppua.

Helsingissä 23.4.2025

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

VN/10575/2025-MMM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: